

Topshiriqlarga javob yozing va javobingizni tekshirib ko'ring:

1. Kapillardan qon ketganida ko'riladigan tadbirlarni tartib bilan yozing: A – bint bilan siqib bog'lanadi, B – shikastlangan joy yuviladi, D – yod eritmasi bilan zararsizlantiriladi.
2. Burundan qon ketganida ko'riladigan tadbirlarni tartib bilan yozing: A – qon ketish sababini aniqlash uchun shifoxonaga jo'natiladi, B – ustiga sovuq suvda ho'llangan sochiq qo'yiladi, D – burun sovuq suvda chayiladi.
3. Venalar shikastlanganda ko'riladigan tadbirlarni tartib bilan yozing: A – yirik venalar shikastlanganda qovuzloq qo'yiladi, B – qon oqishi kapillarlarga nisbatan kuchli bo'lgan venalarda sodir bo'ladi, D – kichikroq venalar shikastlanganda tomir siqib bog'lanadi.

O'ylab javob bering:

1. Arteriya qon tomirlari vena qon tomirlariga nisbatan organizmda ancha chuqur joylashganligi organizm uchun qanday ahamiyatga ega?
2. Nima sababdan arteriyalardan qonni to'xtatish uchun qovuzloq jarohatlangan joydan yuqoriroqqa qo'yiladi?

2-laboratoriya mashg'uloti

Jismoniy mashqlarning yurak-qon tomirlar sistemasiga ta'siri.

Kerakli jihoz: sekundomerli soat.

Ishni bajarish tartibi:

- o'quvchidan partada 5 minut tinch o'tirib, dam olish iltimos qilinadi;
- o'quvchilar bilakning bosh barmog'i tomonidagi arteriya tomirini topadi;
- o'qituvchi ko'rsatmasiga muvofiq barcha o'quvchilar o'tirgan holda bir minut davomida tomir urishini sanashadi;
- xuddi shu ish o'quvchilar turgan holatda ham takrorlanadi;
- o'qituvchi ko'rsatmasiga binoan o'quvchilar 30 sekund davomida 20 marta o'tirib-turish mashqini bajarishadi;
- o'quvchilar bosh barmog'i bilan arteriya tomirini topishadi, tomir urishini sanashadi va olingan sonlar quyidagi jadvalga yoziladi:

Bir minut davomida tomir urishi soni			
O'quvchining ismi va familiyasi	Tinch o'tirgan holatda	Tik turganda	20 marta o'tirib-turilgandan so'ng